

Rapport

Quickscan flora en fauna
"Kloostertuin", Oostwal te Ootmarsum

Aveco de Bondt
bezoekadres Reggesingel 2
postbus 202
postcode 7460 AE Rijssen
telefoon (+31) (0)548 51 52 00
telefax (+31) (0)548 51 85 65
e-mail info@avecodebondt.nl
internet www.avecodebondt.nl

projectnaam Quickscan flora en fauna, "Kloostertuin", Oostwal te Ootmarsum
projectnummer 091654
kenmerk R-AVM/232

opdrachtgever KWP Gebiedsontwikkelaars
postadres Postbus 370
7460 AJ Rijssen
contactpersoon Dhr. E. van Haarst

status Definitief
versie 01

datum 27 januari 2010

auteur A. van de Maat

paraaf

gecontroleerd R.M.A. Ridder

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	2
2	WETTELIJK KADER	3
2.1	Soortenbescherming	3
2.2	Rode lijsten	5
2.3	Gebiedsbescherming	6
2.4	Ecologische hoofdstructuur	6
3	ONDERZOEKSOPZET	7
4	ONDERZOEKSRESULTATEN	8
4.1	Beschrijving van de onderzoekslocatie	8
4.2	Beschermde natuurgebieden in de omgeving	8
4.3	Gegevens uit geraadpleegde bronnen	10
4.4	Gegevens veldinventarisatie	10
5	INTERPRETATIE ONDERZOEKSGEGEVENS	12
5.1	Relaties tot beschermde gebieden in de omgeving	12
5.2	Gegevens geraadpleegde bronnen	12
5.3	Gegevens veldinventarisatie	12
5.3.1	Vaatplanten	12
5.4	Korstmossen	13
5.4.1	Broedvogels	13
5.4.2	Zoogdieren	13
5.4.3	Overige soorten	13
6	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	14
6.1	Onderzoeksresultaten	14
6.2	Maatregelen en ontheffing	15
6.3	Zorgplicht	15

Bijlagen

- bijlage 1: Topografische ligging onderzoekslocatie
- bijlage 2: Globaal rapport beschermde en bedreigde soorten
- bijlage 3: Foto's locatiebezoek
- bijlage 4: Tekening met onderzoekslocatie

1 INLEIDING

In opdracht van KWP Gebiedsontwikkelaars is een quickscan flora en fauna uitgevoerd ter plaatse van de “Kloostertuin”, gelegen aan de Oostwal te Ootmarsum.

Het voornemen bestaat om de “Kloostertuin” te herontwikkelen. De herontwikkeling bestaat uit de realisatie van een mortuarium en 2 parkeerterreinen. De overige terreindelen krijgen een groene functie (park).

De herontwikkeling van de “Kloostertuin” is niet in overeenstemming met de voorschriften van het vigerende bestemmingsplan. Medewerking aan het initiatief is mogelijk door het nemen van een projectbesluit ex artikel 3.10 van de Wro.

In het kader van het projectbesluit dient aangetoond te worden dat de plannen vanuit ecologisch oogpunt verantwoord zijn. De quickscan flora en fauna is in het kader van deze verantwoording uitgevoerd.

De nationale natuurbeschermingswetten beogen een waarborg te scheppen voor een zorgvuldige afweging tussen het belang van natuurbescherming en andere belangen in het geheel van ruimtelijk beleid. De regelgeving in dit verband is vastgelegd in de Flora- en faunawet (bescherming van soorten) en de Natuurbeschermingswet (bescherming van gebieden). In deze wetten zijn eveneens de E.G. Vogel- en Habitatrichtlijn en andere internationale verdragen verankerd.

In het geval van nadelige effecten zal een ontheffing ingevolge artikel 75 van de Flora- en faunawet of een vergunning zoals bedoeld in artikel 16 of 19d van de Natuurbeschermingswet benodigd zijn, waardoor veelal compenserende en mitigerende maatregelen moeten worden getroffen.

In de volgende hoofdstukken is verslag gedaan van het uitgevoerde onderzoek.

2 WETTELIJK KADER

2.1 Soortenbescherming

De nationale regelgeving voor de bescherming van planten- en diersoorten is sinds 1 april 2002 geregeld in de Flora- en faunawet. In de Flora- en faunawet zijn ook de bepalingen aangaande de soortenbescherming uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn en het internationale CITES-verdrag opgenomen.

Het doel van de wet is het behoud van de gunstige staat van instandhouding en de bescherming van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. Hierbij wordt het “nee, tenzij”-principe gehanteerd. Dit betekent dat handelingen die schadelijke effecten op beschermde soorten hebben verboden zijn, maar dat onder bepaalde voorwaarden vrijstellingen op de verbodsbepalingen kunnen gelden of een ontheffing kan worden verkregen. De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) is bevoegd tot het verlenen van een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen. De inhoudelijke beoordeling van ontheffingaanvragen gebeurt door de Dienst Regelingen.

De belangrijkste verbodsbepalingen zijn geïmplementeerd in de artikelen 8 tot en met 12. Het gaat hierbij wat betreft diersoorten om verboden tot het doden, verwonden, vangen, opzettelijk verontrusten, beschadigen van voortplantings-, rust- en verblijfplaatsen en het zoeken, rapen en beschadigen van eieren. Ten aanzien van planten zijn bepalingen opgenomen die het plukken, uitsteken, vernielen en beschadigen verbieden.

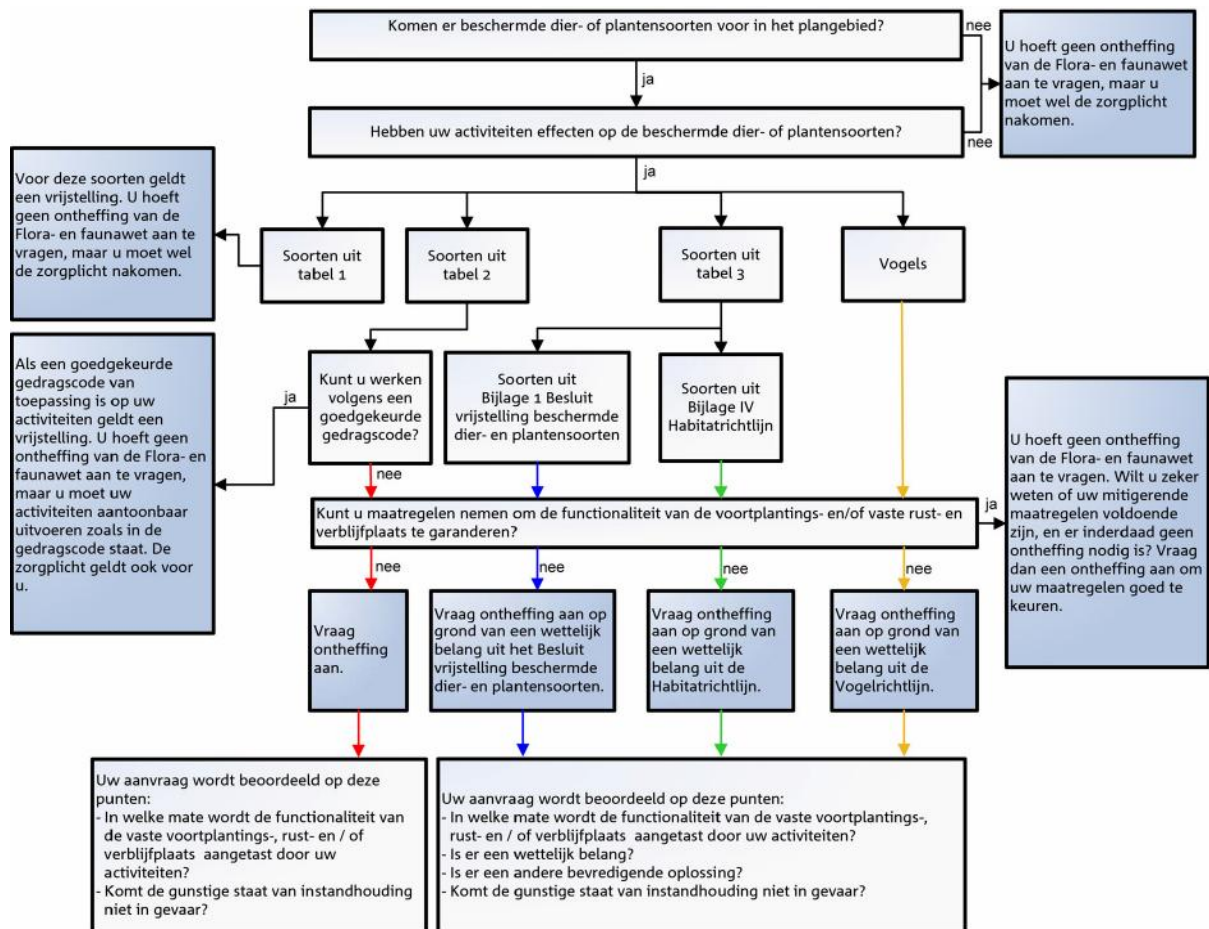
Daarnaast is een zorgplicht opgenomen (artikel 2), die een ieder gebiedt om voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende planten en dieren (ongeacht of deze beschermt of vrijgesteld zijn, ook als een ontheffing is verleend). De zorgplicht doelt op het achterwege laten van handelingen met nadelige gevolgen en op het nemen van maatregelen om nadelige gevolgen te beperken of voorkomen.

De lijsten met beschermde soorten zijn niet in de wet zelf opgenomen, maar deze zijn bij algemene maatregel van bestuur vastgesteld. Op de aangewezen beschermde soorten zijn verschillende beschermingsregimes van toepassing, waarmee de mate van bescherming wordt bepaald.

Er zijn 3 tabellen met beschermde soorten. Op tabel 1 is het lichtste beschermingsregime van toepassing en op tabel 3 het zwaarste beschermingsregime.

Op 23 februari 2005 is het “Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en Faunawet” in werking getreden. Het doel hiervan is om de mogelijkheden tot het verlenen van vrijstellingen en ontheffingen op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet te verruimen. Op basis van dit besluit geldt bij ruimtelijke ingrepen (ruimtelijke ontwikkeling, beheer en inrichting) een vrijstelling voor de soorten van tabel 1.

In augustus 2009 heeft de Dienst Regelingen van LNV de wijze van beoordeling van ontheffingaanvragen voor ruimtelijke ingrepen aangepast. Voor de beoordeling. Het volgende stroomschema wordt gehanteerd om te bepalen of een ontheffing nodig is.

Zijn bij een ruimtelijke ingreep (verblijfsplaatsen van) beschermde soorten aanwezig, dan zijn er twee mogelijkheden:

1. Voorkom overtreding van de bepalingen in de Flora- en faunawet.

Hiervoor dienen maatregelen te worden getroffen zodat de functionaliteit van de voortplantings- en/of rust- en verblijfsplaats van de soort behouden wordt. De voorgenomen maatregelen dienen middels een ontheffingaanvraag kenbaar te worden gemaakt aan de Dienst Regelingen. Wanneer deze voldoende zijn wordt de ontheffingaanvraag afgewezen en een beschikking verstrekt met een goedkeuring van de maatregelen.

2. Ontheffing

Als het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of rust- en verblijfsplaats van de soort niet door de te treffen maatregelen kan worden gegarandeerd, dan is een ontheffing benodigd.

De aanvraag wordt beoordeeld op de punten zoals in het stroomschema staan vermeld. Het niveau van beoordeling verschilt naar gelang het beschermingsregime van de soort, zoals onderstaand beschreven.

Tabel 2-soorten

- Toetsing aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.
- Kunnen de ruimtelijke ingrepen volgens een gedragscode worden uitgevoerd?

Vogels

Er kan alleen een ontheffing worden verleend op grond van een wettelijk belang volgens de Vogelrichtlijn:

- Bescherming van flora en fauna
- Veiligheid van het luchtverkeer
- Volksgezondheid of openbare veiligheid

Tabel 3-soorten:

Bijlage 1 soorten:

Er kan alleen een ontheffing worden verleend op grond van de belangen in het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten:

- Bescherming van flora en fauna
- Volksgezondheid of openbare veiligheid
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling

Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn

Er kan alleen een ontheffing worden verleend op grond van een wettelijk belang volgens de Habitatrichtlijn:

- Bescherming van flora en fauna
- Volksgezondheid of openbare veiligheid
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten

2.2 Rode lijsten

De rode lijsten zijn opgesteld ter uitvoering van de bepalingen in de artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern. Op de rode lijsten staan bedreigde en kwetsbare dier- en plantensoorten vermeld.

Wettelijk is wel dat de overheid zich inzet voor de bescherming van deze soorten en dat zij het onderzoek daartoe bevordert. Van provincies, gemeenten en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode Lijsten.

Als een soort voorkomt op de rode lijst heeft dit geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg.

2.3 Gebiedsbescherming

De Europese Unie (EU) heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden heeft de EU het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. Dit netwerk vormt de hoeksteen van het EU-beleid voor behoud en herstel van biodiversiteit.

Natura-2000 omvat alle gebieden die zijn beschermd op grond van de volgende EU-richtlijnen:

- Vogelrichtlijn (1979)
- Habitatrichtlijn (1992)

De nationale regelgeving voor gebiedsbescherming is geregeld in de Natuurbeschermingswet. De wet biedt de juridische basis voor het Natuurbeleidsplan, de aanwijzing van te beschermen gebieden en landschapsgezichten, vergunningverlening, schadevergoeding, toezicht en beroep. Naast de internationale verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, zijn ook verdragen zoals bijvoorbeeld het Verdrag van Ramsar (Wetlands) zijn in de Natuurbeschermingswet verankerd.

De provincies of de minister van LNV is bevoegd tot het verlenen van vergunningen.

2.4 Ecologische hoofdstructuur

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) heeft in 1990 de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) geïntroduceerd door middel van het Natuurbeleidsplan. De EHS bestaat uit een netwerk van natuurgebieden. Het doel van de EHS is de instandhouding en ontwikkeling van deze natuurgebieden, om daarmee een grote aantal soorten en ecosystemen te laten voortbestaan.

De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

In de EHS geldt het 'nee, tenzij' principe. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen niet zijn toegestaan, tenzij er geen alternatieven zijn en er sprake is van een groot openbaar belang. De effecten van een ingreep moeten bovendien worden gecompenseerd.

3 ONDERZOEKSOPZET

Ter voorbereiding op de uitgevoerde quickscan zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

- Gebiedendatabase ministerie van LNV;
- Omgevingsvisie en -verordening Overijssel;
- Natuurloket;
- Het Nederlands soortenregister (Naturalis).

Aan de hand van de gebiedendatabase van het ministerie van LNV en de kaarten van de Omgevingsvisie Overijssel is bepaald of de onderzoekslocatie in of in de directe omgeving van een beschermd gebied ligt. Hiermee wordt bepaald of de Natuurbeschermingswet van toepassing is op de voorgenomen werkzaamheden. Tevens is bepaald of de locatie op of nabij percelen ligt die zijn aangemerkt als ecologische hoofdstructuur.

Om een indicatie te krijgen van eventueel aanwezige beschermde flora en fauna is bij het Natuurloket een “globaal rapport verspreiding beschermde en bedreigde soorten” opgevraagd voor het kilometerhok 257-492. Deze rapportage geeft (per soortgroep) een overzicht van de aantallen beschermde soorten die bij voorgaande inventarisaties zijn aangetroffen.

Om een algemene indruk van de locatie te verkrijgen en de informatie van het natuurloket te verifiëren is een veldinventarisatie uitgevoerd. Tijdens het locatiebezoek is door middel van zicht- en hoorwaarnemingen vastgesteld of verblijfsplaatsen van planten- of diersoorten aanwezig zijn. Hierbij is tevens gelet op kenmerken van de aanwezigheid van verblijfsplaatsen, zoals sporen, uitwerpselen en nesten van vogels uit voorgaande broedseizoenen.

De veldinventarisatie betreft een seizoensgebonden momentopname en geeft een beeld van de actuele situatie. De situatie kan eventueel op een later moment afwijken.

Aan de hand van het Nederlands Soortenregister is bepaald of de op locatie aangetroffen of te verwachten planten en diersoorten een beschermde status hebben of voorkomen op Rode Lijsten.

4 ONDERZOEKSRESULTATEN

4.1 Beschrijving van de onderzoekslocatie

De onderzoekslocatie ligt aan de Oostwal, binnen de bebouwde kom van Ootmarsum. De onderzochte percelen zijn kadastraal bekend als gemeente Ootmarsum, sectie C nummers 514, 515, 516, 2636 en 2635. De globale coördinaten (volgens het Rijksdriehoeksstelsel) van het middelpunt van de onderzoekslocatie zijn: X = 257,940 en Y = 492,250.

De percelen zijn in gebruik als speelveld, schapenweide, appelboomgaard en moestuin. De aanwezige bebouwing bestaat uit enkele kleine schapenstalletjes en een schuur, die ten behoeve van de herontwikkelingsplannen zullen worden gesloopt.

De locatie wordt omsloten door de openbare wegen en de woonbebouwing van Ootmarsum.

De topografische ligging is weergegeven in bijlage 1. Voor een overzicht van de locatie wordt verwezen naar de foto's in bijlage 3 en de tekeningen in bijlage 4.

4.2 Beschermde natuurgebieden in de omgeving

Uit het raadplegen van de gebiedendatabase van het ministerie van LNV is gebleken dat de locatie niet is aangewezen als een speciale beschermingszone, zoals bedoeld in de Natuurbeschermingswet. Wel bevinden zich binnen een straal van 4 kilometer rond de onderzoekslocatie Natura 2000-gebieden. In de onderstaande afbeelding zijn deze gebieden weergegeven.

Natura 2000-gebied (Habitatrichtlijn) 'Achter de Voort, Agelerbroek en Voltherbroek' (circa 2,5 km ten zuidoosten):

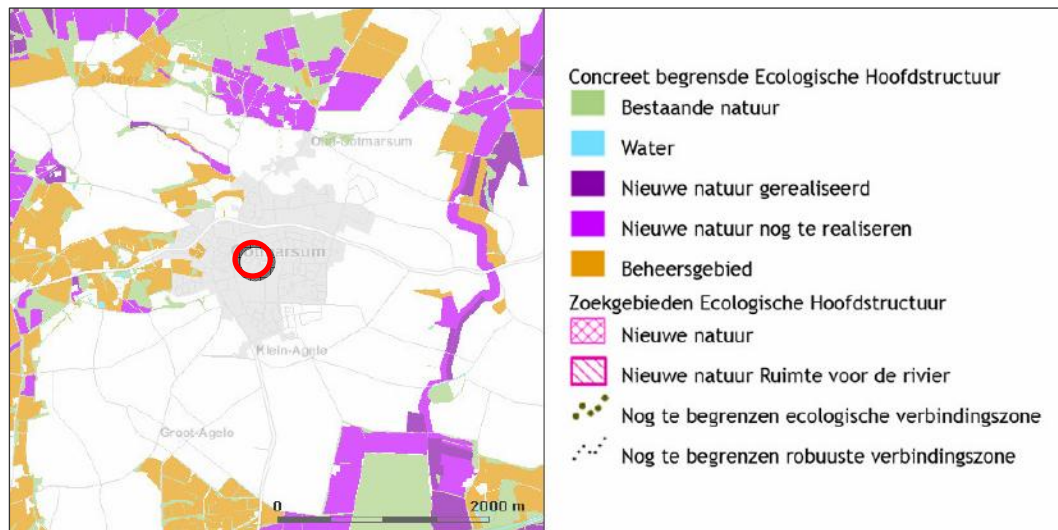
Achter de Voort, Agelerbroek en Voltherbroek zijn drie loofbosgebieden in Twente. Door de plaatselijke aanwezigheid van kalkrijke leem in de ondergrond en door het waterregime zijn dit vanouds zeer soortenrijke gebieden. Achter de Voort bestaat uit twee deelgebieden. Het Loomanskamp is een eiken-haagbeukenbos en vogelkers-essenbos, Asbroek is een natter bos met tussenliggende graslandjes en enkele poelen. Agelerbroek is een elzenbroekbos met daarin enkele graslandjes, moerassen en een voormalige eendenkooi. Voltherbroek bevat een uitgestrekt moerasbos (elzenbroekbos) en vochtige graslanden.

Natura 2000-gebied (Habitatrichtlijn) 'Springendal en Dal van de Mosbeek' (circa 2,5 kilometer ten noorden):

Het gebied Springendal en Dal van de Mosbeek ligt op de stuwwal van Ootmarsum. Het gebied dankt zijn grote verscheidenheid voor een groot deel aan het aanwezige reliëf met opgestuwde heuvelruggen, waarin een aantal erosiedalen is uitgeschuurd. In de dalen is het oude kleinschalige cultuurlandschap met een afwisseling van bos, heide en beekjes herkenbaar. Keileem afzettingen en glauconiethoudende kleien in de ondergrond maken het gebied zeer gevarieerd en rijk aan bronnen. In het Springendal, het dal van de Mosbeek en Hazelbekke vinden we natte schraalgraslanden (waaronder kalkmoeras en trilveenvegetaties), bronnetjesbos, jeneverbesstruweel, droge en vochtige heiden en heischrale graslanden. De graslanden en heiden worden afgewisseld met bos, struweel en houtwallen.

Uit het raadplegen van de natuurbeleidskaarten uit de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening Overijssel blijkt dat de onderzoekslocatie niet ligt in of grenst aan de EHS.

In de hierna volgende afbeelding is de EHS aangegeven. De onderzoekslocatie ligt in de rode cirkel.

4.3 Gegevens uit geraadpleegde bronnen

Om een indicatie te krijgen van eventueel aanwezige beschermde flora en fauna is bij het Natuurloket een “globaal rapport verspreiding beschermde en bedreigde soorten” opgevraagd voor het kilometerhok 257-492 (zie bijlage 2). In de onderstaande tabel zijn de gegevens weergegeven die beschikbaar zijn bij het Natuurloket. In acht moet worden genomen dat de gegevens afkomstig zijn uit onderzoeken die niet altijd vlakdekkend zijn uitgevoerd of gericht zijn op het verkrijgen van een volledig overzicht van soorten.

tabel 1: Aantal beschermde soorten per soortgroep, geïnventariseerd in kilometerhok 257-492.

Soortgroepen	Habitat-/ Vogelrichtlijn	Flora- en faunawet	Rode lijst	Volledigheid onderzoek
Vaatplanten		6	4	Goed
Mossen				Slecht
Korstmossen				Niet onderzocht
Paddestoelen				Niet onderzocht
Zoogdieren	1	5		Slecht
Broedvogels				Niet onderzocht
Watervogels				Niet onderzocht
Reptielen				Niet onderzocht
Amfibieën				Niet onderzocht
Vissen				Niet onderzocht
Dagvlinders				Goed
Nachtvlinders				Matig
Libellen				Matig
Sprinkhanen			0	Redelijk
Overige ongewervelden				Slecht

Opmerking: De grijze vlakken geven aan dat de Habitat/Vogelrichtlijn, de Flora- en faunawet of de rode lijsten niet van toepassing zijn voor de betreffende soortgroep.

4.4 Gegevens veldinventarisatie

Ten behoeve van de quickscan is een veldinventarisatie uitgevoerd op 23 november 2009.

De veldinventarisatie is uitgevoerd om een algemene indruk van de locatie te verkrijgen, waarbij de gegevens van het bronnenonderzoek zijn geverifieerd. Daarbij is gelet op kenmerken van verblijfsplaatsen van beschermde of bedreigde soorten.

Tijdens het locatiebezoek zijn enkele foto's gemaakt, deze foto's zijn opgenomen in bijlage 3.

Op de onderzochte percelen komen wilde plantensoorten (vaatplanten) voor. De volgende soorten zijn geïnventariseerd: Grote brandnetel, Gewone paardbloem, Madeliefje, Kruipende boterbloem, Kleine brandnetel, Duizendblad, Vogelmuur, Akkerhoornbloem, Zwarte nachtschade, Akkerdistel, Hondsdraf, Robertskruid, Zevenblad, Stinkende gouwe, Ridderzuring, Pitrus, Vingerhoedskruid en grassen.

De inventarisatie is buiten het groeiseizoen van veel vaatplanten uitgevoerd, waardoor het mogelijk is dat bepaalde soorten reeds afgestorven zijn en daardoor niet zijn opgemerkt. Gezien de gebiedskenmerken en het locatiegebruik worden echter geen beschermde soorten of soorten van de rode lijst verwacht op de locatie.

Op boomschors en muren zijn enkele korstmossen soorten waargenomen. Het betreft de volgende soorten: Groot dooiermos, Gewoon schildmos, Gewone citroenkorst, Heksenvingermos en Muurschotelkorst.

Op de locatie zijn dichte begroeiingen, hagen en bomen aanwezig die geschikt zijn als broedplaats voor vogels. Hierin zijn diverse nesten uit een voorgaand broedseizoen aangetroffen. In de opstallen zijn geen nesten aangetroffen, maar ook deze zijn potentieel geschikt als broedplaats. In een volgend broedseizoen kunnen hierin broedgevallen worden verwacht. Tijdens het locatiebezoek zijn de volgende vogelsoorten gezien en gehoord: Vink, Pimpelmees, Turkse Tortel, Houtduif en Merel. Van een aantal van deze soorten zijn ook nesten gevonden, waardoor deze als broedvogel van het onderzochte gebied dienen te worden beschouwd.

Jaarrond beschermde nesten¹ zijn niet aangetroffen en zijn gezien de gebiedskenmerken en het locatiegebruik niet te verwachten.

Ten aanzien van het onderzoek naar de aanwezigheid van zoogdieren is met name gelet op kenmerken van vaste verblijfsplaatsen, zoals graaf- en loopsporen, holen, prooiresten en uitwerpselen.

Hierbij zijn sporen (holen en uitwerpselen) gevonden van het Konijn.

Ook is de bebouwing onderworpen aan een inspectie naar mogelijke verblijfsplaatsen van vleermuizen.

Vleermuizen kunnen verblijfsplaatsen hebben in onder andere holen, kieren, spleten, op zolders, achter luiken en betimmering, in kelders of spouwmuren. Kenmerken van verblijfsplaatsen van vleermuizen zijn echter niet aangetroffen, waardoor deze niet worden verwacht op de locatie.

Bijzonderheden met betrekking tot de overige soortgroepen van tabel 1 zijn niet opgemerkt.

¹ De lijst met vogelsoorten waarvan de nesten het hele jaar door zijn beschermd is in 2009 aangepast. Op de lijst staan de volgende soorten: Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespandief en Zwarte wouw.

5 INTERPRETATIE ONDERZOEKSGEGEVENS

5.1 Relaties tot beschermde gebieden in de omgeving

De onderzoekslocatie is niet aangewezen als een speciale beschermingszone, zoals bedoeld in de Natuurbeschermingswet. Wel bevinden zich op enige afstand de gebieden 'Achter de Voort, Agelerbroek en Voltherbroek' en 'Springendal en Dal van de Mosbeek'. Ten gevolge van de voorgenomen ingrepen treden echter geen negatieve effecten op (zoals verzuring, verdroging, vermessing, versnippering, afname in oppervlakte). De Natuurbeschermingswet is hierdoor niet aan de orde en een vergunning, zoals bedoeld in artikel 16 (beschermde natuurmonumenten) of 19d (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden) is niet benodigd.

De onderzochte locatie ligt niet in of nabij de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Hierdoor zijn geen beperkingen aan de orde.

5.2 Gegevens geraadpleegde bronnen

Uit inventarisaties naar de aanwezige dier- en plantensoorten ter plaatse van het kilometerhok 257-492 is naar voren gekomen dat soorten aanwezig kunnen zijn die voorkomen op Rode Lijsten en/of een beschermde status hebben in het kader van de Flora- en Faunawet. Het gaat hierbij om soorten uit de soortgroepen vaatplanten en zoogdieren.

Deze gegevens zijn tijdens de veldinventarisatie geverifieerd. Het voorkomen van soorten uit de betreffende soortgroepen is met de veldinventarisatie bevestigd.

5.3 Gegevens veldinventarisatie

Op basis van de gegevens van de geraadpleegde bronnen en de uitgevoerde veldinventarisatie zijn een aantal soortgroepen van belang voor de onderzochte locatie. Onderstaand zijn de betreffende soortgroepen toegelicht.

5.3.1 Vaatplanten

Tijdens de veldinventarisatie is het voorkomen van inheemse plantensoorten vastgesteld. De aanwezige plantensoorten zijn algemeen voorkomend en niet beschermd of vermeld op de rode lijst. Ten aanzien van vaatplanten zijn de voorgenomen ruimtelijke ingrepen niet in strijd met de bepalingen in de Flora- en faunawet en zijn geen specifieke maatregelen of een ontheffing benodigd.

5.4 Korstmossen

De aangetroffen soorten zijn algemeen voorkomend en staan niet vermeld op de Rode Lijst.
Maatregelen zijn daardoor niet aan de orde.

5.4.1 Broedvogels

De dichte begroeiingen, bomen en hagen zijn geschikt als broedplaats voor een aantal vogelsoorten. Ook in de aanwezige opstallen kunnen broedgevallen worden verwacht. Van jaarrond beschermde nesten is echter geen sprake.

Omdat alle vogelsoorten een beschermde status hebben op grond van de Flora- en faunawet zullen bij ruimtelijke ingrepen maatregelen aan de orde zijn. Met de voorgenomen ruimtelijke ingrepen kan artikel 11 (verstoren van vaste rust- en verblijfsplaatsen) van de Flora- en faunawet overtreden worden. Op grond van dit artikel zijn broedende vogels (en de directe omgeving van de nesten) streng beschermd.

Door passende maatregelen te treffen kan het opzettelijk verontrusten van vogels (artikel 10) worden voorkomen.

Ten aanzien van broedvogels moet het slopen van de opstallen en het verwijderen/snoeien van dichte begroeiingen, bomen en hagen altijd buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Er bestaan geen mogelijkheden om een ontheffing in het broedseizoen te verkrijgen.

Als broedseizoen wordt over het algemeen de periode van half maart tot half juli aangehouden, echter in de Flora- en faunawet wordt deze periode niet genoemd. Broedende vogels buiten deze periode vallen ook onder de bescherming van artikel 11. Opgemerkt wordt dat vooral de algemeen voorkomende Houtduif veel langer kan broeden dan de aangegeven periode.

5.4.2 Zoogdieren

Op de locatie zijn kenmerken van de aanwezigheid van het Konijn aangetroffen.
Voor het Konijn gelden algemene vrijstellingsregels bij ruimtelijke ontwikkeling, beheer, inrichting, of schadebestrijding, waardoor maatregelen of een ontheffing voor deze soort niet nodig zijn.

Kenmerken van verblijfsplaatsen van overige zoogdieren, waaronder vleermuizen zijn niet aangetroffen.

5.4.3 Overige soorten

Sporen of kenmerken van overige beschermde of rode lijstsoorten uit de overige soortgroepen van tabel 1 (zie par. 4.3) zijn niet waargenomen. Specifieke maatregelen ten aanzien van overige soorten zijn derhalve niet aan de orde.

6 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

6.1 Onderzoeksresultaten

Op basis van de uitgevoerde quickscan flora en fauna wordt geconcludeerd dat er beschermde soorten voorkomen op de onderzoekslocatie. Derhalve dienen maatregelen te worden getroffen, zodat niet in strijd wordt gehandeld met de bepalingen in de Flora- en faunawet.

Omdat geen significant nadelige effecten op speciale beschermingszones te verwachten zijn, is de Natuurbeschermingswet niet van toepassing.

De onderzoekslocatie ligt niet in of nabij de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Hierdoor zijn geen beperkingen aan de orde.

Op basis van gegevens uit geraadpleegde bronnen en de uitgevoerde veldinventarisatie zijn een aantal soortgroepen van belang voor de onderzoekslocatie. Onderstaand zijn de betreffende soortgroepen toegelicht.

Vaatplanten

Op de locatie komen een aantal algemene wilde plantensoorten voor. De betreffende soorten zijn niet beschermd en staan niet vermeld op de Rode Lijst.

Kostmossen

De aangetroffen soorten zijn algemeen voorkomend en staan niet vermeld op de Rode Lijst.

Broedvogels

De te slopen opstallen, dichte begroeiingen, bomen en hagen zijn geschikt als broedplaats voor een aantal algemene vogelsoorten. Van jaarrond beschermde nesten is geen sprake.

Vogels, en voornamelijk de nesten en de directe omgeving, zijn volgens de Flora- en faunawet streng beschermd, waardoor de voorgenomen werkzaamheden kunnen leiden tot het overtreden van artikel 11 (verstoren van vaste rust- en verblijfsplaatsen).

Zoogdieren

Op de locatie zijn kenmerken van de aanwezigheid van het Konijn aangetroffen. Kenmerken van verblijfsplaatsen van overige zoogdieren, waaronder vleermuizen, zijn niet aangetroffen.

Overige soorten

Sporen of kenmerken van andere beschermde of rode-lijstsoorten zijn niet waargenomen en worden niet verwacht op de locatie.

6.2 Maatregelen en ontheffing

Broedvogels

Het verstoren van broedende vogels is op grond van artikel 11 verboden, hiervoor kan geen ontheffing worden verkregen. Hierdoor zullen bij ruimtelijke ingrepen maatregelen aan de orde zijn, waardoor wordt voorkomen dat in strijd met deze bepaling wordt gehandeld.

Door het treffen van maatregelen is het opzettelijk verontrusten van vogels (artikel 10) niet aan de orde.

Het kappen/snoeien van dichte begroeiingen, bomen en hagen en de sloop van opstallen dienen altijd buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Als broedseizoen wordt over het algemeen de periode van half maart tot half juli aangehouden, echter in de Flora- en faunawet wordt deze periode niet genoemd. Broedende vogels buiten deze periode vallen ook onder de bescherming van artikel 11. Opgemerkt wordt dat vooral de algemeen voorkomende Houtduif veel langer kan broeden dan de aangegeven periode.

Overige soorten

Voor het Konijn gelden algemene vrijstellingsregels bij ruimtelijke ontwikkeling, beheer, inrichting, of schadebestrijding, waardoor maatregelen of een ontheffing voor deze soort niet nodig zijn.

Overige beschermde of bedreigde soorten zijn niet aangetroffen en worden niet verwacht.

Ten aanzien van deze soorten zijn geen specifieke maatregelen of een ontheffing benodigd.

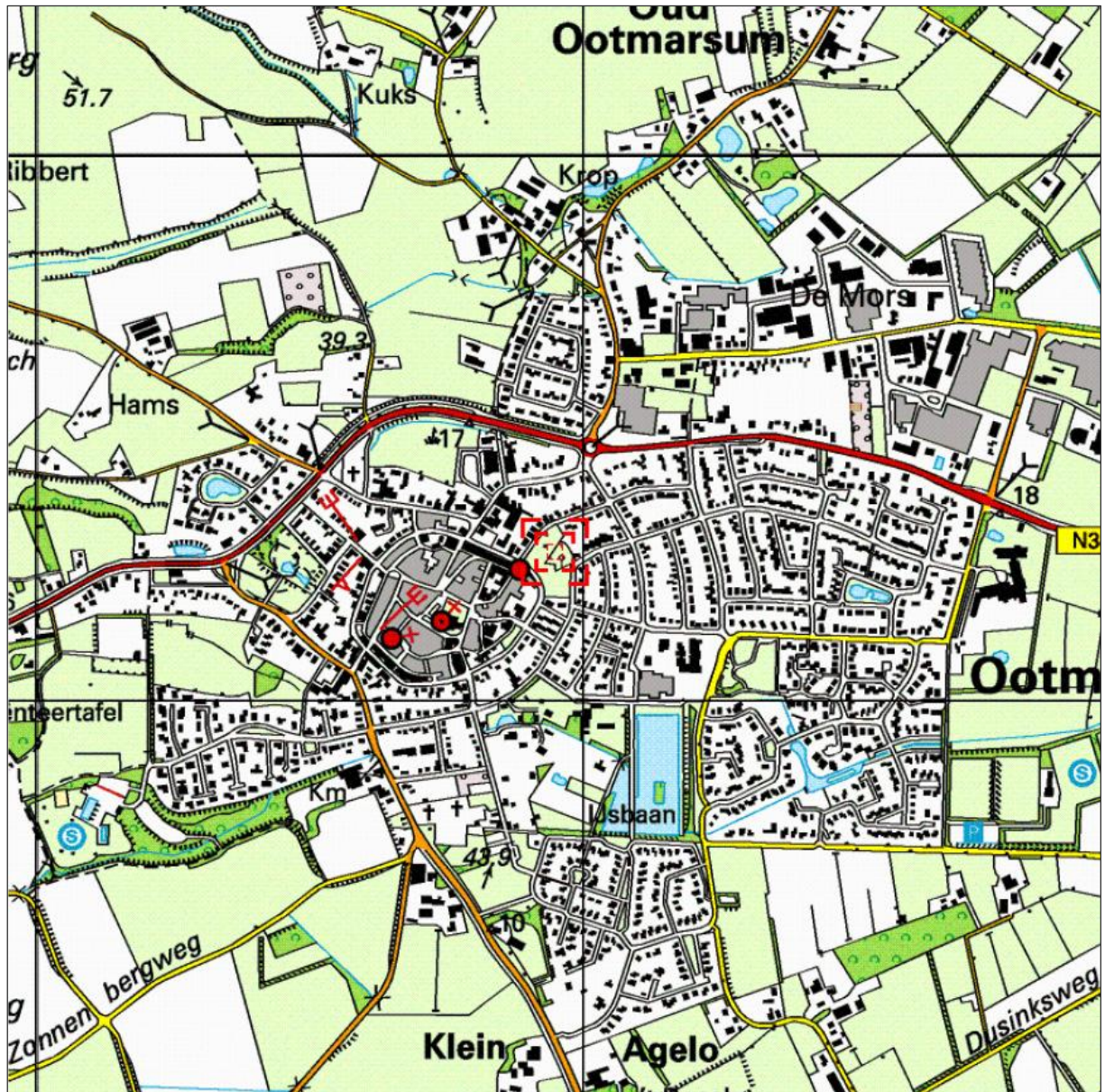
6.3 Zorgplicht

Op alle in het wild voorkomende planten- en diersoorten, ongeacht of deze beschermd of vrijgesteld zijn of als een ontheffing is verkregen, is de zorgplicht van toepassing.

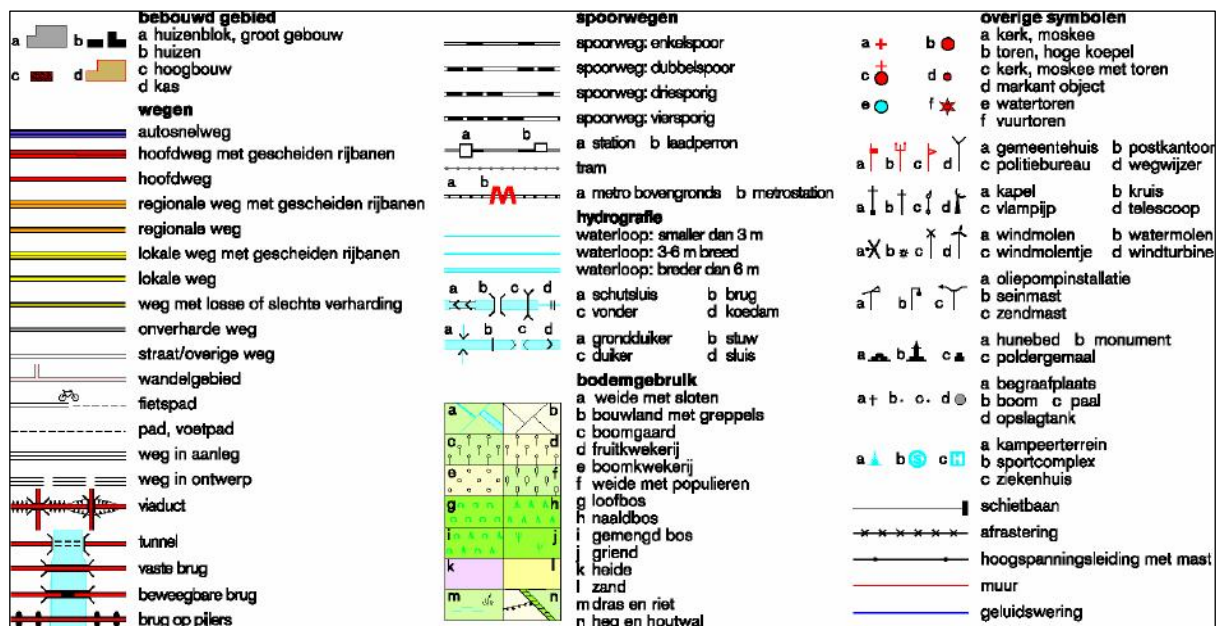
De zorgplicht gebiedt een ieder om voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende planten en dieren. Handelingen met nadelige gevolgen moeten zoveel mogelijk achterwege gelaten worden of er moeten maatregelen worden getroffen om nadelige gevolgen te voorkomen of beperken.

bijlage 1:
Topografische ligging onderzoekslocatie

Topografische ligging onderzoekslocatie

Schaal: 1:12.500

bijlage 2:
Globaal rapport beschermde en bedreigde soorten

Globaal rapport verspreiding beschermde en bedreigde soorten

Samenstelling: 20 november 2009

In onderstaande tabel staat het aantal beschermde en bedreigde soorten per kilometerhok. Databanken worden regelmatig geactualiseerd. Het kan dus zijn dat er meer gegevens beschikbaar zijn dan in dit overzicht vermeld staat.

Als in een kilometerhok geen beschermde soorten zijn aangetroffen, terwijl het hok niet goed is onderzocht, dan is het veelal nodig om aanvullend veldonderzoek uit te voeren. Als een kilometerhok goed is onderzocht, hoeft u voor de desbetreffende soortgroep geen aanvullend onderzoek te doen.

Rapportage voor kilometerhok X:257 / Y:492

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	3	3			4	goed	-	1975-2007
Mossen						slecht		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren	5			1		slecht	11-25%	1997-2007
Broedvogels						niet		1996-2007
Watervogels						niet		96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën						niet		1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						goed		1998-2008
Nachtvlinders						matig		1980-2008
Libellen						matig		1993-2007
Sprinkhanen					0	redelijk		1993-2007
Overige ongewervelden						slecht		1993-2007

* Legenda

FF1 = Flora- en faunawet
lijst 1 (vrijstelling)
FF23 = Flora- en faunawet
lijst 2 + 3 (streng
beschermde)
Hrl = Habitatrichtlijn (alleen
bijlage 2 en 4)
RL = Rode Lijst
(#) = tevens
meetnetgegevens
verzameld.

Volledigheid onderzoek:
Hiermee wordt aangegeven
of op basis van de
gebrachte bezoeken een
volledig overzicht is te
verwachten van de soorten
van de betreffende
soortgroep. Een toelichting
op deze categorieën kunt u
vinden onderaan deze
rapportage.

Detail: Met dit percentage
wordt aangegeven welk
aandeel van alle van dit
kilometerhok beschikbare
gegevens van Rode-
Lijstsoorten en wettelijk
beschermde soorten op
gedetailleerder niveau
beschikbaar is.

Actualiteit: per groep is
aangegeven uit welke
periode de gegevens zijn
opgenomen.

■ niet van toepassing

Toelichting op volledigheid en actualiteit van het onderzoek

De gegevens die Het Natuurloket levert zijn afkomstig van de Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's), die zijn verenigd in de Stichting VeldOnderzoek Flora & Fauna (VOFF). Kijk voor meer informatie op de website van de VOFF of stuur een mailtje naar voff@voff.nl.

De databank van Het Natuurloket niet compleet is; naar schatting bevat de databank 90% van alle beschikbare waarnemingen. Vooral op lokaal/regionaal niveau, bijvoorbeeld in Limburg, kunnen gegevens ontbreken. Er wordt voortdurend gewerkt om de databank van Het Natuurloket verder uit te breiden.

Vaatplanten (FLORON)

Per regio is het gemiddelde aantal aangetroffen plantensoorten per kilometerhok gegeven. Dit aantal is afhankelijk van o.a. bodemtype, waterhuishouding, schaal van het landschap en bodemgebruik. Daarom is de indeling van Nederland in 38 ecodistricten gebruikt als regio-indeling. Voor de mate van volledigheid zijn vier klassen onderscheiden:

Niet onderzocht: er zijn geen waarnemingen gedaan.

Slecht onderzocht: het aantal soorten per kilometerhok is kleiner dan 26, of als het aantal soorten kleiner is dan het gemiddelde van het ecodistrict min twee maal de standaarddeviatie.

Goed geïnventariseerd: het aantal soorten is groter dan het gemiddelde van het ecodistrict minus de standaarddeviatie.

Matig onderzocht: alle andere gevallen.

Het gemiddeld aantal aangetroffen soorten per kilometerhok loopt van 127 (grote, recente polders) tot 306 (kalkrijke duinen).

Mossen (BLWG)

Gegevens van mossen zijn veelal afkomstig van natuurgebieden en stedelijk gebied. De meeste bedreigde soorten mossen komen vooral voor op vochtige plaatsen en in bossen. Mossen kunnen in alle seizoenen worden gevonden.

Matig onderzocht: 1-10 soorten

Redelijk onderzocht: 11-30 soorten

Goed onderzocht: meer dan 30 soorten

Korstmossen (BLWG)

Gegevens van korstmossen zijn voornamelijk afkomstig van bos, heide en stuifzand, laanbomen en muren van oude gebouwen. Korstmossen kunnen in alle seizoenen worden gevonden. De meeste bedreigde soorten zijn slechte verspreiders en langzame groeiers en sterk gebonden aan het type substraat waarop ze groeien.

Compensatie van verloren gegaan substraat of het ontzien van groeiplaatsen is in veel gevallen wenselijk.

Matig onderzocht: 1-10 soorten

Redelijk onderzocht: 11-20 soorten

Goed onderzocht: meer dan 20 soorten

Paddestoelen (NMV)

Paddestoelen komen in elk biotoop voor, maar de soortenrijkdom kan sterk verschillen. In sommige biotopen kunnen ze tot de soortenrijkste groepen organismen behoren. In Nederland zijn bijna 5000 soorten bekend. Veel soorten reageren vaak snel op veranderingen in milieuomstandigheden en vormen daarom belangrijke indicatoren (zie: P.J. Keizer, Paddestoelvriendelijk natuurbeheer, KNNV Uitgeverij, Utrecht 2003).

Verspreidingsonderzoek wordt bemoeilijkt door de specifieke levenswijze van paddestoelen. Het groeiende organisme (een schimmel) is voor het blote oog onzichtbaar en vormt meestal kortlevende waarneembare vruchtlichamen (de paddestoelen), op moeilijk voorspelbare momenten en plaatsen. De meeste soorten worden gevonden in de herfst, maar er zijn bijvoorbeeld ook specifieke voorjaarspaddestoelen. Gegevens worden over het algemeen verzameld door vrijwilligers, deels bij gerichte inventarisaties en deels als losse waarnemingen, zodat de inventarisatiedichtheid erg variabel is. Het ontbreken van meldingen van bepaalde soorten kan dan ook nooit een garantie zijn dat deze soorten niet aanwezig zijn, ook niet in hokken die als "goed onderzocht" worden aangemerkt.

Om de volledigheid van een inventarisatie te definiëren zouden voor elk km-hok naast de aantallen waarnemingen en soorten ook specifieke biotoopkenmerken moeten worden meegewogen. Voor paddestoelen is een dergelijke weging nog niet op landelijke schaal mogelijk. Vooralsnog wordt uitgegaan van het globale (niet statistisch onderbouwde) ervaringsfeit dat een "serieus" onderzoek in een hok in een goede tijd minstens een bepaald aantal verschillende soorten moet opleveren, met een eveneens globale correctie voor het feit dat dit aantal in een "goed" hok met minder waarnemingen wordt bereikt dan in een "slecht" hok. De hier gehanteerde definitie luidt:

Goed onderzocht: 250 of meer soorten, of 1000 of meer waarnemingen.

Slecht onderzocht: minder dan 50 soorten, of minder dan 100 waarnemingen.

Redelijk onderzocht: alle overige combinaties van aantallen soorten en waarnemingen.

Niet onderzocht: geen enkele waarneming beschikbaar (ontbreken van soorten wordt niet geregistreerd; een hok met enkele losse meldingen zou ook als "niet onderzocht" moeten worden betiteld, maar omdat dit moeilijk is af te bakenen wordt dan toch consequent de term "slecht onderzocht" gebruikt).

Standaard worden gegevens geleverd uit het databestand vanaf 1990 (ca. 65% van de bij de NMV beschikbare gegevens op km-hok niveau). Op locaties die weinig uiterlijke veranderingen hebben ondergaan kunnen ook oudere waarnemingen nog waardevolle bijdragen leveren aan de beoordeling van de (potentiële) waarde van het terrein.

Zoogdieren (VZZ)

Van zoogdieren bestaat geen landsdekkende informatie over het voorkomen van soorten op kilometerhokniveau. De soortenlijst van dit kilometerhok geeft dus niet de werkelijke situatie weer. Voor een betrouwbaar beeld dient ter plaatse een inventarisatie uitgevoerd te worden.

Broedvogels (SOVON)

In de jaren 1998-2000 is er in het kader van het Atlasproject van de Nederlandse Broedvogels in geheel Nederland gewerkt aan het vergaren van broedvogeldata op het niveau van kilometerhokken. In besloten tot halfopen landschappen wordt 70-80% van de werkelijk in een kilometerhok aanwezige soorten vastgesteld. In open landschappen wordt uitgegaan van minimaal 80-100%. Een kilometerhok waar atlaswerk heeft plaatsgevonden wordt als redelijk onderzocht gekwalificeerd.

Het Landelijk Soortenonderzoek Broedvogels (LSB) is in zijn huidige opzet in 1996 van start gegaan. Het richt zich op het jaarlijks verzamelen van de aantallen broedgevallen van in kolonies broedende soorten en de aantallen broedgevallen van zeldzame soorten. Van een selectie van zeldzame broedvogelsoorten wordt hierbij ook de verspreiding jaarlijks in kaart gebracht. Van de kolonievogelsoorten mag uitgegaan worden van een vrijwel landdekkende inventarisatie. Een kilometerhok is goed onderzocht als er na 1993 drie of meer keren een kolonie- en/of zeldzame soort is gemeld.

Het Broedvogel Monitoring Project (BMP) is in 1984 van start gegaan en heeft tot doel de aantalveranderingen van min of meer algemene vogelsoorten te volgen. In vaste proefvlakken van 15 tot 500 hectare groot verspreid over Nederland wordt jaarlijks een vaste selectie aan soorten onderzocht. De selectie van soorten kan bestaan uit alle soorten of uit een set van bijzondere soorten, bijvoorbeeld alleen weidevogels (BMP-W). Als een proefvlak meerdere kilometerhokken snijdt zijn de aanwezige soorten in het proefvlak naar elk betrokken kilometerhok gekopieerd. Een kilometerhok is goed onderzocht als er na 1995 twee keer een proefvlak is onderzocht. Als er een BMP-W proefvlak is onderzocht is het kilometerhok redelijk onderzocht.

Wintervogels (SOVON)

Watervogels

Vanaf seizoen 1992/93 is de coördinatie van de watervogeltellingen ondergebracht bij SOVON. Het gaat daarbij om de maandelijkse ganzen- en zwanentellingen, maandelijkse tellingen van de Zoete Rijkswateren, de midwintertelling in januari en tellingen in de Waddenzee. Bij een evaluatie van deze verscheidenheid aan watervogelprojecten, bleek de genoemde opzet niet geheel te voldoen. Door de projectgewijze aanpak bleef de informatie over het voorkomen van watervogels versnipperd. Met ingang van het winterhalfjaar 2000/01 is het netwerk aan telgebieden uitgebreid, wordt het merendeel van de belangrijke watervogelgebieden in het winterhalfjaar maandelijks geteld en worden alle projectresultaten in een gezamenlijk rapport opgenomen.

Onderzoekskwaliteit: Een kilometerhok is goed onderzocht als er >25 maanden geteld is in de laatste 5 jaar. Als er >10 en <25 maanden is geteld in de laatste 5 jaar is het hok redelijk onderzocht. >5 en <10 maanden geteld is matig onderzocht.

Punt Transect Tellingen (PTT): het Punt Transect Tellingen project (PTT) is het oudste monitoringproject van SOVON en werd in 1978 in het leven geroepen omdat van veel, vooral algemeen voorkomende, wintervogels vrijwel niets bekend was over de aantalsontwikkelingen binnen Nederland. De doelstellingen van het door SOVON en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) opgezette project waren (a) het volgen van de aantalsontwikkelingen van zoveel mogelijk soorten winter- en trekvogels door de jaren heen, zo mogelijk in relatie tot de achterliggende oorzaken en (b) het volgen van de veranderingen in de verspreiding van winter- en trekvogels. De uitvoering van het project is op alle punten gestandaardiseerd en houdt in dat waarnemers puntsgewijs op een vaste route gedurende een vaste tijd alle vogels tellen.

Onderzoekskwaliteit: Als er minimaal 2 punten meerjarig zijn onderzocht is het kilometerhok matig onderzocht. In alle andere gevallen is het kilometerhok slecht onderzocht.

Reptielen en Amfibieën (RAVON)

De onderzoeksintensiteit voor reptielen en amfibieën is hoofdzakelijk gebaseerd op het aantal waarnemingen van de betreffende soortgroep (amfibieën of reptielen) per kilometerhok. Daarnaast is in de beoordeling meegewogen of de waarnemingen voldoende goed verspreid zijn over de seizoenen en over de aangetroffen soorten. De methodiek is toegelicht in een artikel in het RAVON tijdschrift (*R. Creemers & J. van Delft, 2001, Dataverzameling en inventarisatie-activiteit in Nederland. RAVON 12, blz. 46-53.*)

Vissen (RAVON)

De inventarisatieactiviteit voor vissen is hoofdzakelijk gebaseerd op het aantal aangetroffen soorten en het aantal bezoeken per kilometerhok. De methodiek dient nog nader verfijnd te worden. In de goed onderzochte hokken wordt een goed beeld verwacht van de kwalitatieve samenstelling van de visfauna in de genoemde onderzoeksjaren. Aanvullingen op deze soortenlijst kunnen voornamelijk nog verwacht worden bij toepassing van andere vismethodieken en/of veranderende milieu-omstandigheden of uitbreiding van verspreidingsgebieden van individuele soorten. Van de redelijk onderzochte hokken wordt geen volledig beeld verwacht van de kwalitatieve samenstelling van de visfauna. Aanvullingen kunnen verwacht worden door meer veldwerk, toepassing van andere vismethodieken en/of veranderende milieu-omstandigheden of uitbreiding van verspreidingsgebieden van individuele soorten. Slecht of niet onderzocht zijn alle kilometerhokken die niet in een van beide bovengenoemde categorieën vallen. In deze kilometerhokken is aanvullend onderzoek noodzakelijk.

De waarnemingen in het databestand van RAVON hebben hoofdzakelijk betrekking op vangsten met een steeknet. Elk vangstmiddel is echter selectief: het steeknet levert vooral veel jonge vis op en kleinere vissoorten. Juist veel van deze kleinere soorten vallen onder de Flora- en faunawet of de Habitatrichtlijn. Het schepnet is met name geschikt voor kwalitatieve bemonstering van kleinere watertypen als beken, sloten, weteringen en poelen. Voor meer kwantitatieve bemonsteringen worden doorgaans andere methodieken toegepast.

Dagvlinders (De Vlinderstichting)

Dagvlinders vliegen niet gedurende het gehele jaar. Sommige soorten vliegen in een generatie, die vaak niet meer dan vier tot zes weken als vlinder aanwezig is. De waarnemingen zijn gebaseerd op de waarnemingen van vlinders en slechts incidenteel op die van eitjes, rupsen of poppen. De momenten in een jaar dat in een kilometerhok naar vlinders is gekeken bepaalt dus de kans dat de aanwezige soorten allemaal gezien zijn. Voor de bepaling van de volledigheid van het onderzoek is dan ook gekeken naar de hoeveelheid waarnemingen in een kilometerhok en het aantal maanden dat er waarnemingen zijn gedaan. Matig onderzocht: minder dan 10 waarnemingen uit maximaal een maand

Redelijk onderzocht: minder dan 10 waarnemingen uit 2 of 3 maanden, minder dan 26 waarnemingen uit 1 maand

Goed onderzocht: waarnemingen uit meer dan 3 maanden, meer dan 10 waarnemingen uit 2 of 3 maanden of meer dan 25 waarnemingen uit minimaal 1 maand

Nachtvlinders (De Vlinderstichting en de Werkgroep Vlinderfaunistiek van EIS-Nederland)

De macronachtvlinders worden in Nederland op landelijk niveau onderzocht door De Vlinderstichting en de Werkgroep Vlinderfaunistiek van EIS-Nederland. De databanken die zij beheren worden gevuld door incidentele waarnemingen en gebiedsinventarisaties door actieve leden. De gegevens die thans via Het Natuurloket worden gepresenteerd zijn op dit moment alleen nog gebaseerd op de waarnemingen van De Vlinderstichting. Binnen afzienbare tijd zullen de waarnemingen van de Werkgroep Vlinderfaunistiek worden betrokken bij deze dataset. Dit kan betekenen dat hokken, welke thans nog niet zijn onderzocht, wellicht wel onderzocht zijn door de Werkgroep Vlinderfaunistiek, en tevens dat beschermde soorten een bredere verspreiding kennen dan via de website weergegeven. De classificatie van de toelichting op de volledigheid van het onderzoek is gelijk getrokken met die van de dagvlinders. Een toelichting hierop is bij de teksten over dagvlinders te vinden.

Libellen (EIS Nederland)

Libellen vliegen niet gedurende het gehele jaar. De meeste soorten vliegen in een generatie, die vaak niet meer dan zes tot acht weken als libel aanwezig is. De waarnemingen zijn gebaseerd op de waarnemingen van libellen en slechts incidenteel op die van larven of larvenhuidjes. De momenten in een jaar dat in een kilometerhok naar libellen is gekeken bepaalt dus de kans dat de aanwezige soorten allemaal gezien zijn. Voor de bepaling van de volledigheid van het onderzoek is dan ook gekeken naar de hoeveelheid waarnemingen in een kilometerhok en het aantal maanden dat er waarnemingen zijn gedaan.

Matig onderzocht: minder dan 10 waarnemingen uit maximaal een maand.

Redelijk onderzocht: minder dan 10 waarnemingen uit 2 of 3 maanden, minder dan 26 waarnemingen uit 1 maand.

Goed onderzocht: waarnemingen uit meer dan 3 maanden, meer dan 10 waarnemingen uit 2 of 3 maanden of meer dan 25 waarnemingen uit minimaal 1 maand.

Sprinkhanen (EIS Nederland)

Bijna alle soorten sprinkhanen zijn in de nazomer aan te treffen. Het is daardoor mogelijk om tijdens twee bezoeken de sprinkhaanfauna van een gebied goed in kaart te brengen (onderzoeksintensiteit = goed). Als er slechts 1 bezoek aan een gebied is afgelegd kunnen er nog soorten zijn gemist (onderzoeksintensiteit = matig).

Overige ongewervelden (EIS Nederland)

Deze groep is een samenvatting van zes verschillende groepen met beleidsrelevante soorten (de Habitatrichtlijn, de Flora- en faunawet en de Rode Lijst). De groepen die hierin verwerkt zijn: bijen, kevers, mieren, medicinale bloedzuiger, mollusken en rivierkreeften van de Habitatrichtlijn. Omdat het groepen betreft met een ver uiteenlopende biologie en ecologie zijn de methoden en perioden van waarnemen en gegevens verzamelen niet eenduidig. Bovendien betreft het hier gepresenteerde bestand een opsomming van deze verschillende groepen. Daardoor kan een indicatie voor de bepaling van de volledigheid niet gegeven worden. Deze indicatie zal wel per groep uitgesplitst gegeven worden in de offerte van EIS.

bijlage 3:
Foto's locatiebezoek

Foto 1: Overzichtsfoto van de onderzoekslocatie.

Foto 2: Overzichtsfoto van de onderzoekslocatie.

Foto 3: Overzichtsfoto van de onderzoekslocatie.

Foto 4: Overzichtsfoto van de onderzoekslocatie.

Foto 5: Overzichtsfoto van de onderzoekslocatie.

Foto 6: Overzichtsfoto van de onderzoekslocatie.

Foto 7: Overzichtsfoto van de onderzoekslocatie.

Foto 8: Overzichtsfoto van de onderzoekslocatie.

Foto 9: Te slopen schapenstalletje.

Foto 10: Te slopen schapenstalletje.

Foto 11: Te slopen schuur.

Foto 12: Robertskruid.

Foto 13: Madeliefje.

Foto 14: Grote brandnetel.

Foto 15: Gewoon schildmos.

Foto 16: Groot dooiermos.

Foto 17: Uitwerpselen van een konijn.

Foto 18: Konijnenhol.

Foto 19: Konijnenhol.

Foto 20: De dichte begroeiingen vormen een geschikte broedplaats voor vogels.

Foto 21: De hagen vormen een geschikte broedplaats voor vogels.

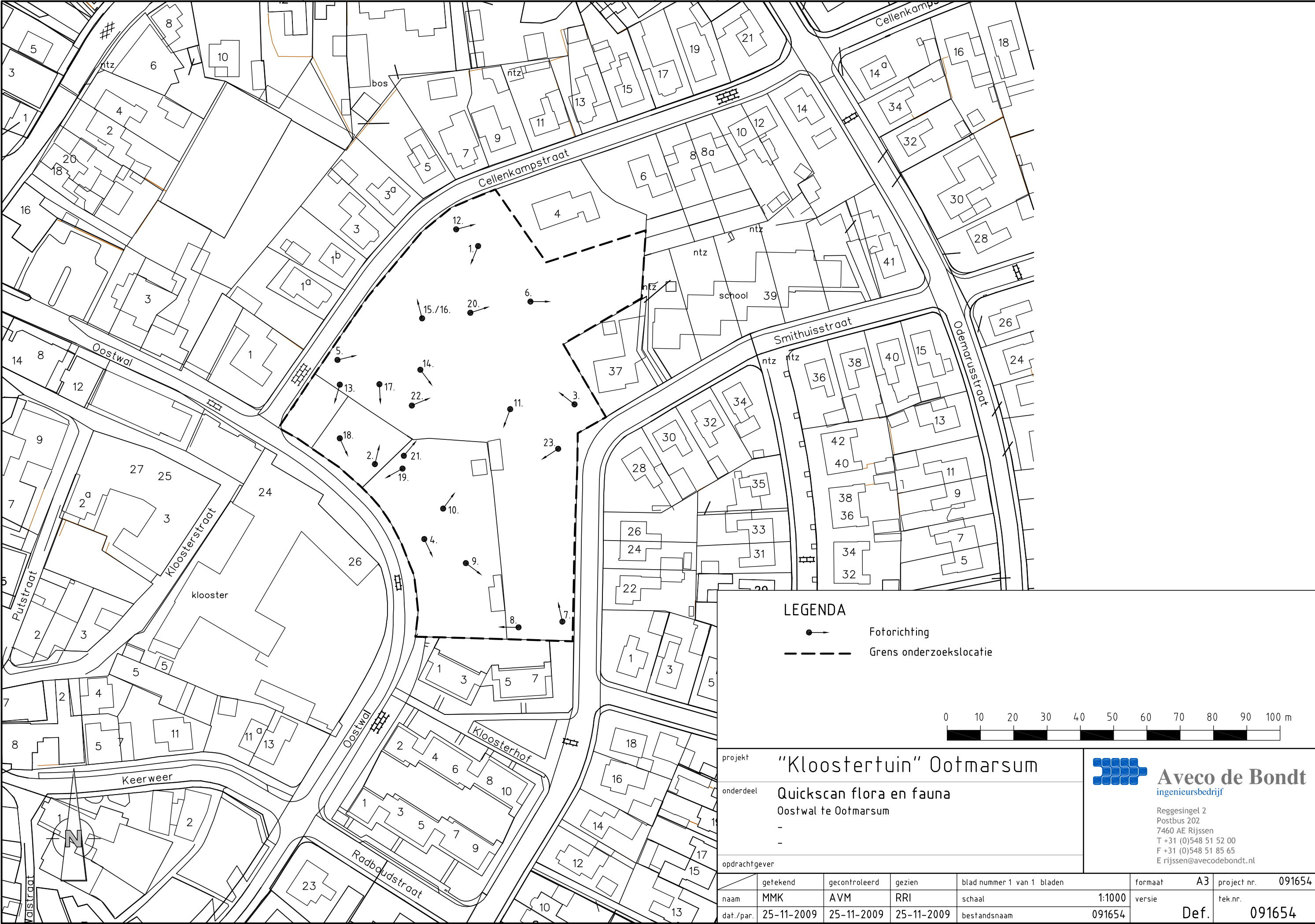

Foto 22: Restanten van een nest uit een voorgaand broedseizoen.

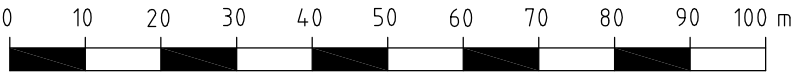
Foto 23: Nest van een Houtduif uit een voorgaand broedseizoen.

bijlage 4:
Tekening met onderzoekslocatie

LEGENDA

- Fotorichting
- Grens onderzoekslocatie

project		"Kloostertuin" Ootmarsum				 Aveco de Bondt ingenieursbedrijf Reggesingel 2 Postbus 202 7460 AE Rijssen T +31 (0)548 51 52 00 F +31 (0)548 51 85 65 E rijssen@avecodebondt.nl			
onderdeel		Quickscan flora en fauna Oostwal te Ootmarsum - -							
opdrachtgever									
		getekend	gecontroleerd	gezien	blad nummer 1 van 1 bladen	formaat	A3	project nr.	091654
naam		MMK	AVM	RRI	schaal	1:1000	versie		tek.nr.
dat./par.		25-11-2009	25-11-2009	25-11-2009	bestandsnaam	091654	Def.		091654